



Kungl. Vetenskapsakademien har till uppgift att främja vetenskaperna och stärka deras inflytande i samhället.
The Royal Swedish Academy of Sciences has as its aim to promote the sciences and strengthen their influence in society.

Akademiuttalande: Vetenskapsakademien agerar för tillförlitlig forskning

Kungl. Vetenskapsakademien har tagit beslut om en rad åtgärder mot de brister i hanteringen av forskningsfusk och klinisk forskning som blivit tydliga i samband med Paolo Macchiarinis forskning. I ett nytt akademiuttalande framförs bland annat krav på att den tidigare utredningen om forskningsfusk återupptas.

En serie TV-program och tidningsartiklar har under den senaste tiden behandlat kirurgen Paolo Macchiarinis verksamhet vid Karolinska Institutet, Karolinska Universitetssjukhuset och utomlands. En rad missförhållanden och etiskt oförsvarliga arbetssätt har framkommit, och detta har lett till en förtroendekris för svensk medicinsk forskning. Kungl.

Vetenskapsakademien ser mycket allvarligt på situationen och understryker betydelsen av att ärendet kommer att granskas av externa utredare, både vad gäller forskning och sjukvård.

Vetenskapsakademien kräver att utredningen om forskningsfusk återupptas och förs över från Karolinska Institutet till Centrala Etikprövningsnämnden. Det är av största betydelse att ärendet avgörs på ett oväldigt sätt som vinner allmän acceptans och återskapar förtroendet för medicinsk forskning.

Vetenskapsakademien tillsatte redan i höstas en utredning som under våren kommer att lägga fram förslag till en bättre och mer rättssäker handläggning av dessa viktiga ärenden.

Utredningen leds av professor Dan Larhammar, Uppsala universitet, och samarbetar med den expert regeringen tillsatt för att utreda hantering av forskningsfusk.

Vetenskapsakademien finner det djupt olyckligt att den uppmärksamade rapporten om den första operationen med konstgjord luftstrupe, publicerad i The Lancet 2011, kvarstår oförändrad på tidskriftens hemsida. Akademien kräver att en komplettering införs i tidskriften där det redogörs för det fortsatta förloppet, komplikationerna och patientens bortgång.

Macchiarini-ärendet visar också att gränsdragningen mellan klinisk forskning och avancerad sjukvård behöver göras tydligare, och att regelverket för användning av nya behandlingsmetoder på svårt sjuka patienter ibland inte respekteras.

Vetenskapsakademien tillsätter därför, tillsammans med Svenska Läkaresällskapet, en utredning som går igenom dessa frågor, med uppgift att föreslå rekommendationer för kliniker och forskare som arbetar i gränsområdet mellan klinisk forskning och sjukvård. Utredningen kommer att ledas av professor Olle Lindvall, Lunds universitet.

Det är oerhört angeläget att förstärka den praktiska tillämpningen av forskningsetiken i det dagliga arbetet, både på ledningsnivå och hos den enskilde forskaren. Vetenskapsakademien



kommer att aktivt bidra till en sådan utveckling. Akademien kommer också att bevaka den fortsatta utvecklingen av fallet Macchiarini.

Göran K. Hansson

Professor i kardiovaskulär forskning

Kungl. Vetenskapsakademiens ständige sekreterare

Lena Claesson-Welsh

Professor i medicinsk biokemi

Ordförande för akademiens klass för medicinska vetenskaper

Publicerat på Akademiens webbplats www.kva.se 2016-02-11.